

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۵ / ۶ / ۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی سال ۱۳۸۵		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) بیت ها و عبارات های زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته . ۲- لابه‌ی رستم در اسفندیار کارگر نیفتاد. ۳- ابلیس گفت : هر چه دیدم سهل بود ، کار مشکل این جاست. ۴- آری ، زمان فرّه جوانی را می پژمرد. ۵- در راه ، امیر بر چند تن بگذشت که اسبان می کشیدند و می گریستند. ۶- دید یکی عرصه به دامان کوه ۷- بزد تیر بر چشم اسفندیار ۸- گربه اقلیم عشق روی آری ۹- کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنند و سر خویش گرفت . ۱۰- ایزد که رقیب جان خرد کرد ۱۱- به پاس یک دل ابری ، دو چشم بارانی	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۷۵ ۰/۱۷۵ ۱ ۱
۲	ب) لغت (۲ نمره) معنی لغت های مشخص شده را بنویسید. ۱- استاد صورتگر تمثالی نیم رخ از <u>شمایل</u> ما بسازه . ۲- شاخ را به قدوم موسم <u>ربیع</u> کلاه شکوفه بر سر نهاد. ۳- بر آن <u>باره‌ی</u> پیل پیکر نشست. ۴- <u>فرض</u> است فرمان بردن از حکم جلودار ۵- به قهر یک <u>قبضه‌ی</u> خاک از روی زمین برگرفت . ۶- مردی <u>تذرو</u> کشته را پرواز داده. ۷- صیاد پیش آمد و <u>حبّه</u> بینداخت و در کمین بنشست . ۸- اسفندیار <u>فرتوتی</u> رستم را تحقیر می کند.	
	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- در بیت « بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد » منظور از « تقصیر » چیست ؟ ۲- منظور از عبارت « شمار آن به قیامت مرا باید داد » چیست ؟ ۳- تاگور در شعر « آنان که فانوسشان را بر پشت می برند ، سایه ها شان پیش پایشان می افتد . » چه کسانی را در نظر دارد ؟ ۴- در مصراع « این سر به مَهر نامه ، بدان مهربان رسان » مقصود از « نامه‌ی سر به مَهر » چیست ؟ ۵- ارتباط معنایی شعر « فسانه گشت و کهن شد حدیث اسکندر / سخن نوآر که نور را حلاوتی است دگر » را با بیت « هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود / وا رهد از حد جهان ، بی حد و اندازه شود » بنویسید. ۶- در بیت : « دوباره پلک دلم می پرد ، نشانه‌ی چیست ؟ / شنیده ام که می آید کسی به مهمانی » به کدام اعتقاد عامیانه اشاره شده است ؟ ۷- بیت : « بر دل موسی سخن ها ریختند / دیدن و گفتن به هم آمیختند » یعنی چه ؟ ۸- معادل امروزی « بپیچم » و « بپیچاند » در بیت : « که چندین بپیچم که اسفندیار / مگر سر بپیچاند از کارزار » چیست ؟	۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۱۵
	ادامه سؤالات در صفحه ی دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۵ / ۶ / ۵
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی سال ۱۳۸۵	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح
------	---------------

الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) در این بخش نظر همکاران گرامی صائب است.	
--	--

ب) لغت (۲ نمره) ۱- صورت، چهره (۰/۲۵) ۲- بهار (۰/۲۵) ۳- اسب (۰/۲۵) ۴- واجب گردانیدن، تعیین کردن (۰/۲۵) ۵- یک مشت از هر چیز (۰/۲۵) ۶- قرقاول، نام پرندۀ ای (۰/۲۵) ۷- دانۀ (۰/۲۵) ۸- پیری - فرسودگی (۰/۲۵)	
---	--

پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- کوتاهی در عبارت (۰/۵) ۲- حساب آن را در قیامت باید پس بدهم یا در روز قیامت باید پاسخگو باشم. (۰/۵) ۳- انسان هایی که حقیقت را نادیده می گیرند یا گمراهان (۰/۵) ۴- مقصود راز عشق و مهر و محبت شاعر است که نباید فاش شود. یا مفاهیمی مثل آن (۰/۵) ۵- سخنان نو و تازه طراوت و تازگی به جهان می بخشد و شیرین تر از سخنان کهنه و تکراری است. یا مفاهیمی دیگر مانند آن (۰/۵) ۶- اشاره به این نکته که پریدن پلک نشانه‌ی آمدن مهمان است. (۰/۵) ۷- هم به او وحی می رسید و هم حقایق عالم را می دید یا آنچه از خداوند به او وحی می شد با چشم می دید. (۰/۵) ۸- بیچشم: اصرار می کنم (۰/۲۵) بیچاند: منصرف شود (۰/۲۵)	
--	--

ت) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- محمد علی معلم دامغانی (۰/۲۵) ۲- ابن مقفع (۰/۲۵) ۳- الف) مسجع و فنی (۰/۲۵) ب) ساده (۰/۲۵) ۴- سنایی (۰/۲۵) - قرن ششم (۰/۲۵) ۵- مدح و ذم یا شهد و سم (۰/۵) ۶- تاریخ سلطنت مسعود غزنوی (۰/۵) ۷- خمش: تخلص مولانا (۰/۲۵) - خاموش بودن، ساکت بودن (۰/۲۵)	
--	--

درک مطلب (۴ نمره) ۱- الف) بر حرام نبودن و حلال قطعی و بی تردید بودن طلاها تأکید دارد. (۰/۲۵) ب) قطعه، قطعه کرده، تکه تکه کرده (۰/۲۵) ۲- الف) مرحله‌ی وصال و رسیدن به حق (۰/۵) ب) کنایه از بی خودی عارفانه - یا از خود بی خود شدن یا بیانگر مقام فنای فی الله است. (۰/۵) ۳- فلک نماد اوج و تعالی است. (۰/۵) ۴- از بیت مفهوم مرگ اسفندیار دریافت می شود. (۰/۵) ۵- در مفهوم شاد و با نشاط بودن به کار رفته است یا مفاهیم مشابه دیگر. (۰/۵) ۶- شاعر تقلید خام و کور کورانه را نکوهش می کند. (۰/۵) ۷- الف) نزدیک کردن بنده با خدا (۰/۲۵) ب) جدا کردن، قطع کردن (۰/۲۵)	
---	--

ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- لاله ی سیراب (۰/۲۵) - خون دل (۰/۲۵) ۲- در قمار عشق ای دل (۰/۲۵) کی بود پشیمانی (۰/۲۵)	
---	--

جمع نمره	۲۰	« خسته نباشید »
----------	----	-----------------